

iTOSAM

iSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
10 NİSAN 2026

Ekonomide Son Gelişmeler

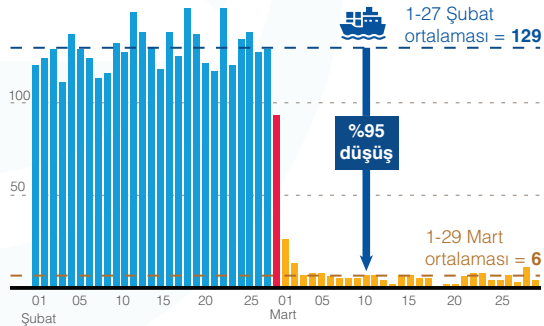
- 03** UNCTAD: KÜRESEL EKONOMİ AÇISINDAN HÜRMÜZ BOĞAZI
- 05** AB EKONOMİSİ: SKDM
- 06** MCKİNSEY: REKABETİN YENİ BÜYÜK ALANLARI
- 07** DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ
- 10** SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ
- 12** İNŞAAT MALİYET ENDEKSİ
- 13** FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANI

“Hürmüz Boğazı’ndaki Kısıtlamalar Geniş Kapsamlı Ekonomik Riskler Oluşturuyor”

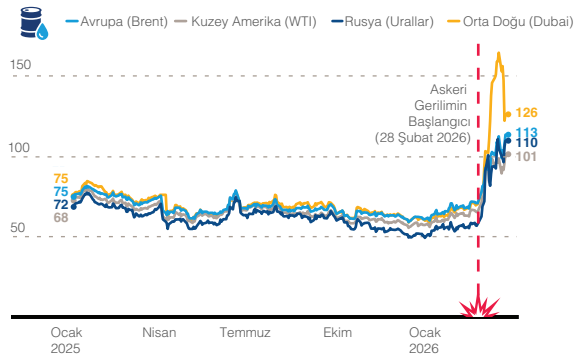
Hürmüz Boğazı, küresel petrol ticaretinin yaklaşık %20’sine ev sahipliği yapması nedeniyle enerji piyasaları açısından kritik bir darboğaz niteliği taşıyor. Bu boğazdaki geçişlerin kısıtlanması küresel enerji akışını aksatarak fiyatların yükselmesine yol açıyor. Bu durum, gelişmekte olan ülkelerde mali baskıyı artırarak küresel ekonomiyi olumsuz etkiliyor.

İran, 28 Şubat’ta ABD ve İsrail’in askeri operasyonlarının ardından Hürmüz Boğazı’ndaki geçişleri kısıtlayarak enerji sevkiyatını stratejik bir baskı aracı olarak kullanmaya başlamıştı. Bu kısıtlamalarla birlikte şubat ayında günlük gemi geçiş sayısı yaklaşık 130 iken mart ayında 6’ya düştü. Bu da yaklaşık %95’lik bir gerilemeye işaret ediyor. Söz konusu kısıtlamaların ardından yakıt fiyatlarında ve petrol taşıma maliyetlerinde önemli ölçüde artışlar gözleniyor. Bu artışlar, tedarik zincirlerine yansyarak dünya genelinde mal üretimi ve taşımacılığının maliyetini de yükseltiyor. Üretim ve lojistik maliyetlerinin artmasıyla küresel enflasyonist baskılar güçleniyor. Bu gelişmelerin etkisi yalnızca enerji piyasalarıyla sınırlı kalmayıp, küresel ekonomik görünüm üzerinde daha geniş kapsamlı riskler oluşturuyor. Aksaklıkların devam etmesi veya şiddetlenmesi durumunda enerji altyapısında oluşabilecek hasar, fiyatların uzun süre yüksek kalmasına yol açabilir. Orta Doğu’dan enerji ithalatına bağımlı olan bölgelerin, özellikle Güney Asya ve Avrupa’nın, bu durumdan daha fazla etkilenmesi bekleniyor.

Hürmüz Boğazı’ndan Günlük Geçen Toplam Gemi Sayısı

Günlük Ham Petrol Fiyatları, Varil Başına ABD Doları

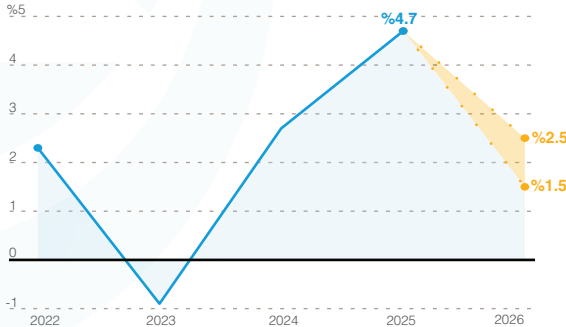

“Küresel Ekonominin 2026'da %1,5 ile %2,5 Aralığında Yavaşlaması Öngörülüyor”

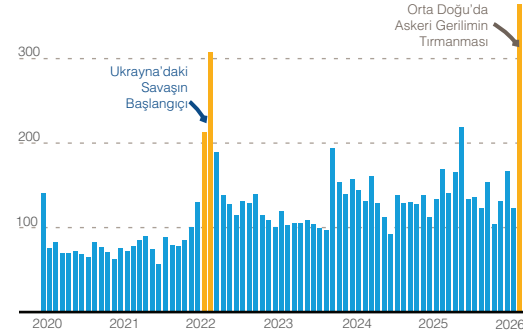
Hürmüz Boğazı'nda yaşanan aksaklıklar, küresel ticaret ve kalkınma beklentilerine yönelik endişeleri artırıyor. Küresel mal ticareti büyümesinin 2025'te yaklaşık %4,7'den 2026'da %1,5 ile %2,5 aralığına gerilemesi öngörülüyor. Küresel talepteki zayıflama ve artan belirsizlik, bu yavaşlamanın başlıca nedenleri arasında gösteriliyor. Jeopolitik gerilimler, ekonomik sonuçların tahmin edilmesini zorlaştırarak yatırım ve ticaret faaliyetlerini olumsuz yönde etkiliyor. Söz konusu gerilimlere bağlı olarak enflasyondaki hızlı yükseliş ise finansal istikrarsızlığı artırıyor. Gelişmekte olan ülkelerde para birimlerinin değer kaybetmesi, yakıt ve gıda gibi temel ithal ürünlerin maliyetlerini artırıyor. Tüm bu gelişmeler, zayıf büyüme, artan eşitsizlik ve yüksek yaşam maliyetleri gibi mevcut kırılma noktaları daha da belirginleştiriyor.

Sonuç olarak, enerji akışındaki kesintiler, yükselen fiyatlar, yavaşlayan ticaret ve sıkılaştıran finansal koşullar birlikte değerlendirildiğinde, küresel ekonomide geniş tabanlı bir baskı oluştuğu görülüyor. Bu durum, ekonomik dayanıklılığı zayıflatarak borç krizi riskini beraberinde getiriyor. UNCTAD'ın raporunda, Hürmüz Boğazı'ndaki aksaklıkların devam etmesi halinde kalkınma bankalarına acil durum kredileri sağlama yetkisi verilmesi gerektiği belirtiliyor. Bununla birlikte, ikili alacaklıların gelişmekte olan ülkelere destek sağlaması amacıyla borç ödemelerini geçici olarak askıya alması gibi önlemlerin gündeme gelebileceği ifade ediliyor.

Küresel Mal Ticareti Büyüme Oranı (Reel), %

Küresel Jeopolitik Risk Endeksi, Aylık Ortalama

Bu endeks, olumsuz jeopolitik olaylarla ilgili haberlere medyanın gösterdiği ilgiyi ölçüyor. 100 değeri, 1985-2019 dönemi boyunca gözlemlenen ortalama sayıya karşılık geliyor.

Kaynak: UNCTAD-Strait of Hormuz Disruptions

Not: 2025 yılına ait rakam bir tahmindir. 2026 yılına ait rakamlar ise bir tahmin aralığını oluşturuyor.

“SKDM’de İlk Sertifika Fiyatı Açıklandı”

Avrupa Komisyonu, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kapsamında kullanılacak sertifikaların fiyatlandırma yöntemini duyurdu. Komisyon, düzenleme uyarınca SKDM sertifika fiyatlarını hesaplayıp yayımlayacağını, bu fiyatların da AB Emisyon Ticaret Sistemindeki (EU ETS) tahsisatların ortalama fiyatını yansıtacağını bildirdi.

Komisyonun yayımladığı bilgiye göre 2026 yılında SKDM sertifika fiyatları üç aylık dönemler halinde açıklanacak. Buna göre 2026’nın ilk çeyreği için geçerli fiyat 7 Nisan 2026 tarihinde yayımlandı ve 75,36 avro olarak belirlendi. Komisyon, hesaplama yönetiminin AB içindeki üreticiler ile AB’ye ithal edilen ve SKDM kapsamına giren ürünler arasında karbon maliyetinde uyum sağlamayı amaçladığını belirtti. Buna göre SKDM sertifika fiyatı açık artırmayla satılan EU ETS tahsisatlarının ihale kapanış fiyatlarının ağırlıklı ortalaması üzerinden hesaplanacak.

Öte yandan 2027’den itibaren sistemde yeni bir aşamaya geçilecek. Komisyon, 2027 sonrasında sertifika fiyatlarının haftalık olarak hesaplanıp yayımlanacağını, tüm SKDM sertifikalarının ise Şubat 2027’den itibaren ortak merkezi platform üzerinden satın alınacağını açıkladı.

SKDM Fiyat

Uygulama Dönemi	Yayın Tarihi	Fiyat (€)
Ç1 2026	7 Nisan 2026	75,36
Ç2 2026	6 Temmuz 2026	-
Ç3 2026	5 Ekim 2026	-
Ç4 2026	4 Ocak 2026	-

Kaynak: EU, Taxation and Customs Union

“Teknoloji Odaklı 18 Sektör Küresel Büyümenin Yeni Merkezi Oldu”

McKinsey’in son raporuna göre küresel ekonomide geleceğin rekabet alanları olarak tanımlanan 18 sektör son üç yılda genel ekonomiden belirgin biçimde ayrıştı. 2022-2025 döneminde bu sektörlerin piyasa değeri yıllık %29 oranında büyüdü. Aynı dönemde gelir artışı %11’e ulaştı. Sermaye harcamaları ile araştırma-geliştirme yatırımlarındaki artış ise %14 olarak gerçekleşti. Buna karşılık diğer sektörlerde gelir artışı yalnızca %1’de, yatırım artışı ise %4’te kaldı. Rapora göre söz konusu 18 sektör, son birkaç yıldaki toplam piyasa değeri ve gelir artışının yaklaşık yarısını sürükleyerek dünya ekonomisinin yeni büyüme eksenine hâline geldi.

Büyümenin en güçlü biçimde toplandığı alan ise yapay zekâ temelli teknolojiler oldu. Raporda, 2022-2025 döneminde geleceğin rekabet alanlarında oluşan yaklaşık 17,8 trilyon dolarlık piyasa değeri artışının 10,8 trilyon dolarlık kısmının yarı iletkenler, bulut hizmetleri ve yapay zekâ yazılım-hizmetlerinden geldiği ifade ediliyor. Sektör bazında en büyük artış 7,4 trilyon dolarla yarı iletkenlerde görüldü. Dijital reklamcılık 3,1 trilyon dolar ek piyasa değeri oluşturdu. Bulut hizmetleri 1,8 trilyon dolar, yapay zekâ yazılım ve hizmetleri ise 1,6 trilyon dolar artış sağladı.

Kaynak: McKinsey, *The race takes off in the next big arenas of competition*

Geleceğin Rekabet Alanlarında 2022-2025 Arasında Gelir ve Piyasa Değerleri (Milyar Dolar)

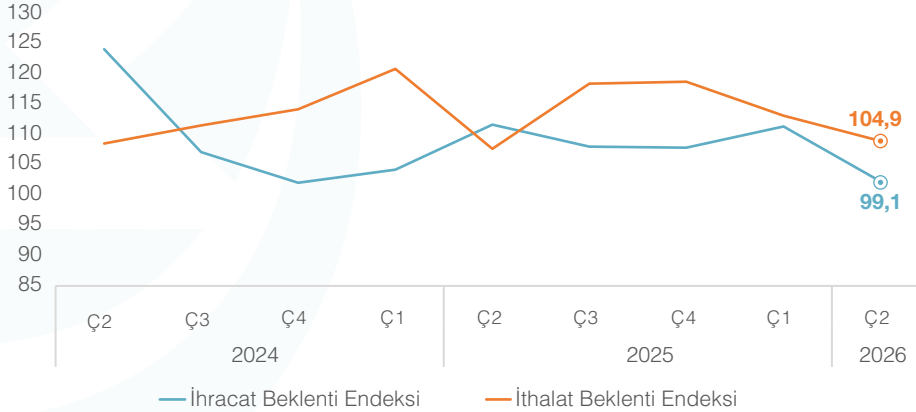
Tema	Gelir Artışı	Piyasa değeri artışı	Rekabet alanına göre piyasa değeri artışı
 Yapay zekâ altyapısı	490	10,770	<ul style="list-style-type: none"> Yarı iletkenler 7,388 Bulut hizmetleri 1,831 Yapay zekâ yazılım ve hizmetleri 1,554
 Dijitalleşme	680	4,900	<ul style="list-style-type: none"> Dijital reklamcılık 3,070 E-ticaret 773 Video akış hizmetleri 407 Siber güvenlik 363 Video oyunlar 284
 Elektrifikasyon	190	930	<ul style="list-style-type: none"> Elektrikli araçlar 786 Bataryalar 104 Nükleer fisyon 38
 Derin teknoloji	30	560	<ul style="list-style-type: none"> Uzay 396 Robotik 101 Paylaşımlı otonom araçlar 51 Geleceğin hava hareketliliği 15 Modüler inşaat 0,3
 Yeni biyoteknoloji alanları	50	630	<ul style="list-style-type: none"> Obezite ilaçları 614 Tıbbi olmayan biyoteknoloji 14
Toplam, milyar dolar	1,430	17,790	

“2026 Yılı 2.Çeyrek İhracat Beklenti Endeksinde 10,1 Puan, İthalat Beklenti Endeksinde ise 4,1 Puan Azalış”

02-18 Mart 2026 tarihleri arasında uygulanan dış ticaret beklenti anketi sonuçlarına göre, 2026 yılı 2.çeyrek ihracat beklenti endeksi bir önceki çeyreğe göre 10,1 puan azalarak 99,1 seviyesinde gerçekleşti. İthalat beklenti endeksi ise bir önceki çeyreğe göre 4,4 puan azalarak 104,9 olarak kaydedildi.

İhracat beklenti endeksine dahil edilen soruların yayılma endekslerine göre, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi ve son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyi endeksi azalış yönünde, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler ise endeksi artış yönünde etkilendi.

Yıllara Göre Dış Ticaret Beklenti Endeksleri *

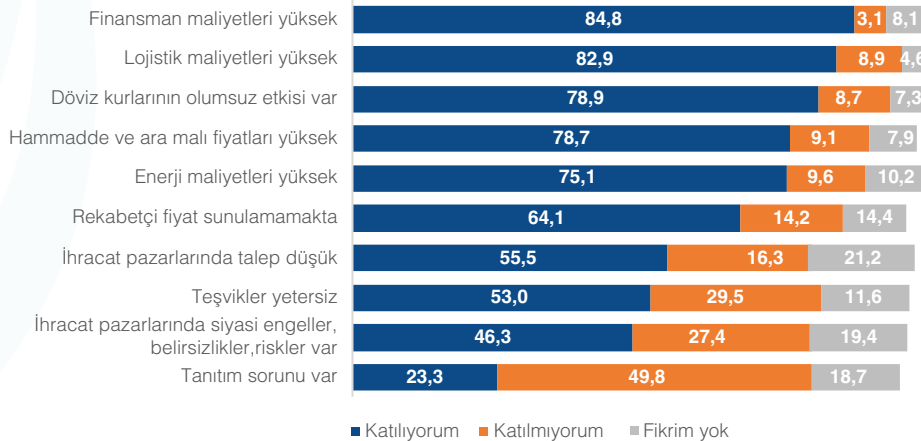
*Endekslerin 100'den büyük olması beklentilerin artış yönünde (iyimser) olduğunu, 100'den küçük olması beklentilerin azalış yönünde (kötümser) olduğunu, 100 olması ise değişim beklemediğini göstermektedir.

“ 2026 yılının 2. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 1573 firmaya gönderilmiş olup, 1214 firma anketi yanıtladı. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %77,2 oldu. ”

“Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlarda Finansman Maliyetlerinin Yüksekliği İlk Sırada”

Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, ilk sırada finansman maliyetlerinin yüksekliği (%84,8), ikinci sırada lojistik maliyetlerin yüksekliği (%82,9) ve üçüncü sırada hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%78,9) yer aldı. Ardından bu sırayı döviz kurlarının olumsuz etkisi (%78,7) ile enerji maliyetlerinin yüksekliği (%75,1) takip etti.

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

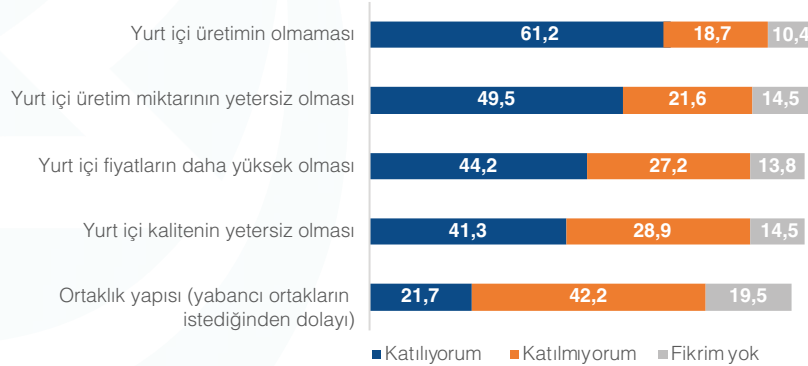

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

“Firmaların İthalat Yapmasındaki İlk Neden Yurt İçi Üretimin Olmaması”

Firmaların ithalat yapma nedenlerinde, ilk sırada yurt içi üretimin olmaması (%61,2) yer aldı. Bunu sırasıyla, yurt içi üretim miktarının yetersiz olması (%49,5), yurt içi fiyatların daha yüksek olması (%44,2) ve yurt içi kalitenin yetersiz olması (%41,3) izledi.

Firmaları İthalat Yapma Nedenleri (%)

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

“

İhracatçı firmalardan (1024 firma) katılımın en fazla olduğu ilk 3 sektör; gıda ürünlerinin imalatı (87 firma), ana metal sanayi (76 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (63 firma) oldu.

İthalatçı firmalardan (920 firma) ise ankete katılımın en fazla olduğu ilk 3 sektör, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (122 firma), ana metal sanayi (122 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (89 firma) yer aldı.

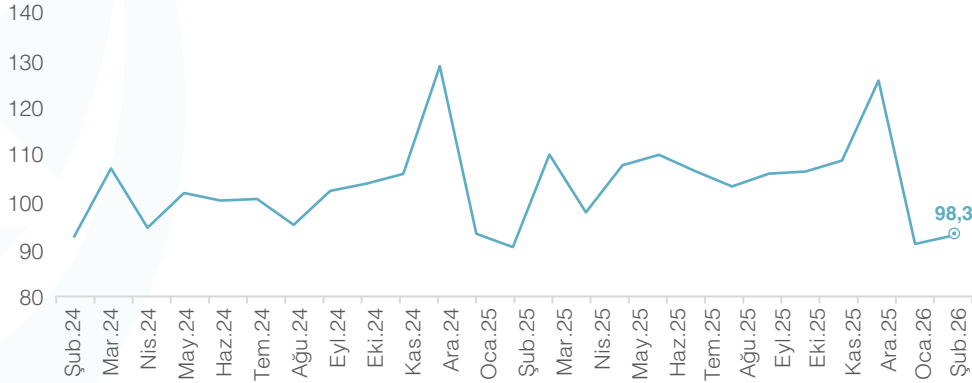
”

“Sanayi Üretiminde Yıllık %2,2 Artış”

Sanayi üretim endeksi şubat ayında bir önceki aya göre %2,6 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 artış kaydetti.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi %4,1, imalat sanayi sektörü endeksi %2,4 artarken, elektrik, gaz ve buhar üretimi sektörü endeksi %2,2 azaldı.

Sanayi Üretim Endeksi (%)

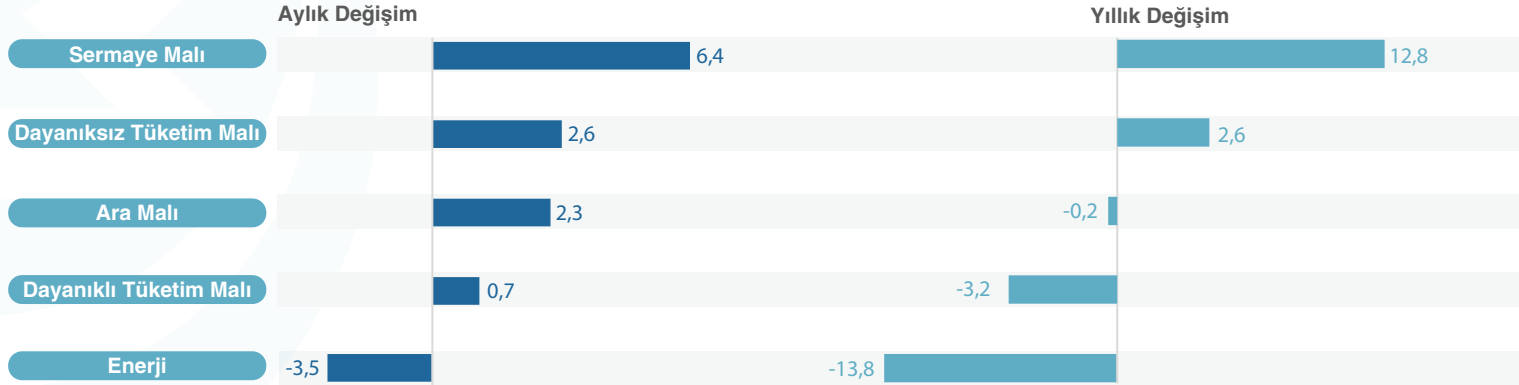

Kaynak: TÜİK

“Ana Sanayi Gruplarında Ayrışma”

Ana sanayi grupları incelendiğinde sermaye malı üretimi aylık %6,4 ve yıllık %12,8 artışla en güçlü kalem olurken, ara malı üretimi aylık %2,3 ve yıllık %2,6 artış gösterdi. Dayanıklı tüketim mallarında aylık %0,7 artışa rağmen yıllık %13,8 daralma görülürken, enerji üretimi aylık %3,5 ve yıllık %0,2 geriledi.

Ana Sanayi Gruplarının Aylık ve Yıllık Değişimleri (%)

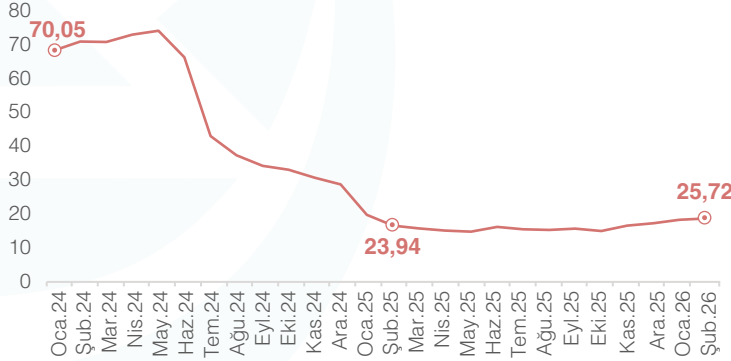

“İnşaat Maliyeti Yıllık Bazda %25,72 Arttı”

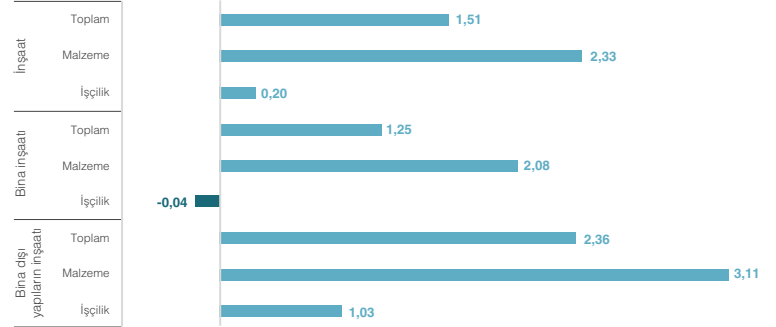
İnşaat maliyet endeksi Şubat 2026’da bir önceki aya göre %1,51, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,72 artış gösterdi. Alt kalemler incelendiğinde, aylık bazda malzeme endeksi %2,33, işçilik endeksi %0,20 arttı. Yıllık bazda ise malzeme endeksinde %23,73, işçilik endeksinde %29,12 oranında artış gerçekleşti. Bu tablo, yıllık maliyet artışında belirleyici unsurun büyük ölçüde işçilik maliyetleri olduğunu ortaya koyuyor.

Bina inşaatı maliyet endeksi şubat ayında aylık %1,25, yıllık %25,72 oranında arttı. Alt kalemlere bakıldığında, yıllık değişimler malzeme endeksinde %23,89, işçilik endeksinde %28,74 artış olarak gerçekleşti. Aynı dönemde bina dışı yapılar için inşaat maliyet endeksi ise aylık %2,36, yıllık %25,72 artış kaydetti. Ayrıca bina dışı yapılarda yıllık bazda malzeme endeksi %23,24, işçilik endeksi %30,46 oranında arttı.

İnşaat Maliyet Endeksi Yıllık Değişim Oranları, Şubat 2026 (%)

İnşaat Maliyet Endeksi Aylık Değişim Oranları, Şubat 2026 (%)

“Reelde Aylık Getiride Mevduat, Yıllık Getiride Altın Zirvede”

Finansal yatırım araçlarının TÜFE ile indirgenerek hesaplanan reel getiri oranlarında, en yüksek aylık reel getiri %1,08 oranıyla mevduat faizinde (brüt) gerçekleşti. Diğer finansal araçların ise negatif ayrıştığı görüldü. Yıllık değerlendirmede ise külçe altın reelde %51,10 oranıyla yatırımcısına en yüksek reel getiriyi sağlayan yatırım aracı oldu. Bunu %1,98 ile mevduat faizi ve %0,76 ile DİBS izledi. BİST 100, Euro ve Amerikan doları ise yatırımcısına kaybettirdi.

Finansal Araçların Reel Getiri Oranları (%)

Reel Getiri Oranları	Aylık	Üç aylık	Altı aylık	Yıllık
Külçe altın	-4,68	7,57	24,97	51,10
BİST 100	-8,45	5,10	3,20	-1,86
Mevduat faizi (brüt)	1,08	-0,54	1,55	1,98
DİBS	-3,53	-4,54	1	0,76
Amerikan doları	-0,79	-5,94	-6,89	-9,02
Euro	-3,03	-7,15	-8,26	-2,64

Kaynak: TÜİK

Not: Veriler TÜFE ile indirgenmiş reel getiri oranlarıdır.

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr

İTOSAM